

PETER DE KEYZER

LUC SELS

JEF VUCHELEN

LUC SOETE

VERSNIPPERING BEHEERST EUROPA

Verhofstadt in Nederland

Soms zou ik graag een vlieg op de muur zijn bij de etentjes die Guy Verhofstadt als voorzitter van de liberale fractie met de Nederlandse premier Mark Rutte organiseert aan de vooravond van de Europese top. Niet omdat, Verhofstadt kennende, het eten er zo lekker moet zijn, maar omdat het er dezer dagen toch wel bijzonder spannend moet aan toegaan.

Verhofstadt had het afgelopen zondag in het Nederlandse programma Zomergasten uitvoerig over Europa's toekomst en de noodzaak van eurobonds. En ook de week ervoor verscheen al een uitgebreid interview met hem in de Nederlandse krant NRC (20 augustus, 2011). Twee dagen later verscheen het antwoord van Frits Bolkestein, zelfde partij en vroegere Euro-commissaris, op Verhofstadts plan: "Deugt niet." Eurosceptische Nederlanders verwijzen tegenwoordig dikwijls, bij gebrek aan economische argumenten, voorstellen van Belgische politici naar de prullenbak, omdat het Belgen zijn. Ik citeer Bolkestein: "Als ik Belg was, zou ik misschien ook een postnationaal Europa willen zien. Maar Nederlanders zijn gehecht aan de staat waarin zij wonen. Zij moeten zich dan ook niet door Guy Verhofstadt in de luren laten leggen." (NRC, 23 augustus 2011).

Wat Bolkesteins alternatief inhoudt, wordt niet duidelijk gemaakt. Het Europese noodfonds blokkeren omdat Nederland niet dezelfde onderpandgaranties krijgt als Finland? Maar dat was nu precies het punt van Verhofstadt: een noodfonds zelfs dubbel zo groot als het huidige, gebaseerd op unanimiteit, haalt het noch financieel-economisch, noch politiek. "Het is genoeg dat er één eurosceptische partij aan de macht is om

zo'n lening uit het fonds tegen te houden", dixit Verhofstadt. Hij had eraan kunnen toevoegen: één eurosceptische partij die niet aan de macht is, maar slechts gedoogd.

Voor mijn Nederlandse collega's is de Europese integratie van Verhofstadt iets waarmee de meeste macro-economen van Belgische oorspong, zoals Paul de Grauwe, of in België wonende, zoals Jean Pisany-Ferry, het 100 procent eens zijn. In zekere zin is het centrale probleem van de oude Maastricht-normen dat het hier gaat om enkele geaggregeerde, macro-economische indicatoren, zoals het criterium van 3 procent begrotingstekort of de overheidsschuldquote van 60 procent. En daarop hebben overheden slechts weinig directe controle. Meer nog, die overheden geven soms prikkels om het verkeerde, gemakkelijke beleid te voeren.

Zo wordt nu kriskras door Europa *at random* bezuinigd op overheidsuitgaven volgens nationale politieke keuzes. Ook op de uitgaven met het grootste groeipotentieel, ook in die probleemlanden met de grootste kennis- en productiviteitsachterstand. De snelste weg naar een Europese economische recessie en een blijvende eurocrisis, denk je dan.

Op dit ogenblik uit zich dat zelfs in landen als Nederland en Duitsland, waar enerzijds de vrees voor bezuinigingen het consumentenvertrouwen de diepte in boort, en anderzijds de bezuinigingen elders de uitvoer negatief beïnvloeden. Dat geldt niet voor België, omdat hier, dankzij de politieke crisis (!), niet zoals in de rest van Europa zwaar structureel wordt bezuinigd. Consumenten genieten, samen met de onderhandelende politici, van de zomer zolang hij nog duurt.

Kortom, Europa in de richting van meer politieke financiële integratie sturen vergt heel wat overtuigingskracht. Grensoverschrijdende overtuigingskracht. Dat blijft een huzarenstukje, zelfs voor bevrogen Belgische Europeanen als Verhofstadt. Zoals hijzelf in het NRC stelde: "Democratie is in mijn beleving dat politici proberen burgers te overtuigen, niet te volgen. Nu zie je politieke leiders die op de trein springen van de publieke opinie en de nationale trom roeren." Jammer genoeg kent de Europese democratie op dit ogenblik, net zoals in België, geen Europese maar slechts nationale, en in België zelfs regionale, publieke opinies. ☺

De auteur is professor economie aan de Universiteit Maastricht.

*** Kriskras door Europa wordt at random bezuinigd op overheidsuitgaven volgens nationale politieke keuzes. De snelste weg naar een Europese economische recessie en een blijvende eurocrisis, denk je dan.**